

MBN AU § 151 Medborgarförslag. Att döpa om Birgers gränd i Visby innerstad till Wivekas gränd

Ärendenummer: MBN 2025/1012

Arbetsutskottets förslag till miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden beslutar att avslå medborgarförslaget om att döpa om Birgers gränd i Visby innerstad till Wivekas gränd.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2025-03-28 till regionfullmäktige (diarienummer RS 2025/908) med förslag om att ändra namn på Birgers gränd i Visby innerstad till Wivekas gränd.

Förslagsställaren lyfter att Wiveka Schwartz som nyligen gått ur tiden, 92 år gammal var en av de mest färgstarka, idérika personer Gotland sett. Förslagsställaren redogör vidare för att Wiveka var en eldsjäl som bl a grundade medeltidsveckan, var guidechef vid Turistföreningen och initiativtagare till Botans vänförening. Hon brann för folkbildning, grundad i den enda moderna tanken: alla människors lika värde och för detta belönades hon med kunglig medalj. Wiveka lyckades väcka historieintresse hos många gotlänningar och besökare. Förslagsställaren menar att hennes insatser är värda att minnas och kan också inspirera framtida generationer.

Förslagsställaren anser att man bör byta namn på gränden där Wiveka bodde från Birgers gränd till Wivekas gränd.

Medborgarförslaget har överlämnats till miljö- och byggnämnden för beslut.

Bedömning

Enligt kulturmiljölagens hänsynsparagraf 1 kap 4 § God ortnamnsred (1988:950, ändrad 2013:548) skall vid statlig och kommunal verksamhet god ortnamnsred iakttas.

Lagen säger bland annat att hävdvunna ortnamn inte ska ändras utan starka skäl. Detta betyder konkret att kommunen inte ska förändra eller byta ut existerande gatunamn utan starka skäl.

Enligt antagen namnpolicy finns särskilda riktlinjer för världsarvsstaden Visby. Namnen i Visby innerstad har tillkommit av gammal hävd och har ofta funnits med på kartor under mycket lång tid. Det finns en anledning med att behålla dessa namn, inte minst för att de berättar om hur staden vuxit fram och vilka olika funktioner vissa stadsdelar har haft. De skapar ett högt kulturhistoriskt värde och de kan också spegla viktiga händelser och relationer med andra städer. Region Gotland är angelägen om att bevara dessa namn för framtiden och därför ska redan givna namn inte ändras.

Vid namngivning med personnamn – memorialnamn finns enligt god ortnamnsed också ett antal principer som bör tillämpas. En av dessa är att personen som skall hedras bör ha varit avliden i minst 5 år.

Det är en mycket god tanke att uppkalla en gata eller plats efter Wiveka Schwartz då hennes engagemang och insatser för Gotland är värda att minnas.

Region Gotland kan inte tillmötesgå förslaget men kommer fortsättningsvis att tänka på och se över möjligheten att uppkalla en gata eller plats efter Wiveka Schwartz.

Ärendets behandling under mötet

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår miljö- och byggnämnden besluta att avslå medborgarförslaget om att döpa om Birgers gränd i Visby innerstad till Wivekas gränd.

Fysisk planerare Maria Hansson föredrar ärendet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2025-06-10

Utredning samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2024-06-10

Medborgarförslag, daterat 2025-03-28

Minnesruna från Gutabygd 2025